

Queridos diocesanos:

En los últimos años abundan las iniciativas para restaurar el patrimonio que nos han legado nuestros mayores. Jornadas, conferencias, especialidades universitarias, subvenciones de entidades privadas, administraciones públicas... muestran un gran interés en recuperar los frutos culturales que las generaciones anteriores han cultivado con dedicación y esmero. Es muy positivo comprobar el creciente entusiasmo de muchas gentes de nuestro entorno para apreciar los elementos que definen las señas de identidad de nuestro mundo occidental.

Hace unas semanas se celebraban las Jornadas Europeas de Patrimonio. Se programan cada año y con una creciente afluencia de participantes los cuales conocen, reconocen y admiran monumentos y objetos artísticos. Siempre quedan sorprendidos de la gran riqueza que observan. Además de dichas jornadas vemos cómo de forma continuada se programan conferencias, congresos o seminarios sobre el patrimonio en todas las modalidades artísticas. Todo ello denota un alto nivel de vida cultural en fundaciones privadas, en ayuntamientos y universidades, en los gobiernos autonómicos y en los mismos estados. Es digno de elogio ese interés.

También la Iglesia católica ha tenido una obsesiva preocupación por producir y conservar todo su patrimonio que, en un principio se dirigía fundamentalmente a la liturgia (templos, ornamentos, orfebrería, música...) y a la devoción privada (Misales, Libros de las Horas...). Todo se hacía para alabar a Dios y darle gloria. Como podéis imaginar hablamos sólo del patrimonio material. El otro, el inmaterial, es más profundo porque afecta al ser humano en su totalidad y es más compleja su explicación y su consiguiente exigencia de autenticidad para seguir a Cristo.

No quiero entrar hoy en la gran polémica que, como el río Guadiana, aparece y desaparece a conveniencia de determinados sectores sobre el patrimonio de la Iglesia, el origen de su propiedad, las inmatriculaciones, las denuncias y las mil discusiones que enrarecen nuestras relaciones. Hay mucho escrito sobre el tema desde un punto de vista legal, social e histórico. No es ahora el momento aunque se dan casos curiosos magnificando una denuncia de una ermita de un pequeño pueblo de Navarra o silenciando una reciente sentencia de la Audiencia de Castellón dando la razón al obispado de Tortosa en contra de una denuncia de un gran municipio. Podemos afirmar que las propiedades son de la comunidad cristiana que, a lo largo de los siglos, las ha creado y las ha conservado y ha dado grandes pasos para una costosa restauración aportando dinero y trabajo de muchas personas. Son bienes que, sin ninguna polémica, se ponen a disposición de toda la sociedad.

Mi pretensión con estas líneas era informar de una iniciativa que tomaron las diez diócesis con sede en Cataluña hace una década, la puesta en marcha de CATALONIA SACRA, que durante todo este tiempo ha realizado un sinnúmero de actividades a lo largo de todas las poblaciones y comarcas de Cataluña. Han utilizado los servicios de expertos para explicar y visitar los monumentos más característicos y han acercado a muchos interesados a contemplar todo el arte religioso.

El pasado cuatro de octubre se conmemoró con un solemne acto en el templo de san Pablo del Camp en Barcelona la década de esta benemérita institución. Un numeroso público agradeció con un prolongado aplauso la presentación de lo realizado en estos diez años por parte de responsables y técnicos de CATALONIA SACRA. Desde aquí, dejo constancia escrita de mi gratitud y os invito a leer la publicación que periódicamente aparece en los obispados y en las parroquias sobre esta cuestión de conservación y restauración del patrimonio.

EL PATRIMONI DE L'ESGLÉSIA.

20. nov. 2022.

Estimats diocesans:

Als últims anys abunden les iniciatives per restaurar el patrimoni que ens han llegat els nostres avantpassats. Jornades, conferències, especialitats universitàries, subvencions d'entitats privades, administracions públiques... mostren un gran interès a recuperar els fruits culturals que les generacions anteriors han conreat amb dedicació i cura. És un goig comprovar el creixent entusiasme de molta gent del nostre entorn per apreciar els elements que defineixen els trets d'identitat del nostre món occidental.

Fa unes setmanes es van celebrar les Jornades Europees de Patrimoni que es programen cada any amb una creixent afluència de participants que coneixen, reconeixen i admiren monuments i objectes artístics. I sempre queden sorpresos de la gran riquesa que troben. A més d'aquestes jornades veiem com de forma continuada es programen conferències, congressos i seminaris sobre el patrimoni en totes les modalitats artístiques. Tot això denota un alt nivell de vida cultural en les fundacions privades, en ajuntaments i universitats, en els governs autonòmics i en els mateixos estats. Aquest interès és digne d'elogi.

També l'Església catòlica ha tingut una constant preocupació per produir i conservar tot el seu patrimoni que, al principi, es dirigia fonamentalment a la litúrgia (temples, ornaments, orfebreria, música...) i a la devoció privada (Missals, Llibres d'Hores...). Tot es feia per lloar i glorificar Déu. Com podeu imaginar, parlem només del patrimoni material. L'altre, l'immaterial, és més profund perquè afecta íntegrament l'ésser humà i la seva explicació i la consegüent exigència d'autenticitat per seguir Crist és més complexa.

No vull entrar avui en la gran polèmica que, com el riu Guadiana, apareix i desapareix a conveniència de determinats sectors sobre el patrimoni de l'Església, l'origen de la seva propietat, les immatriculacions, les denúncies i les mil discussions que enrareixen les nostres relacions. S'ha escrit molt sobre aquest tema des d'un punt de vista legal, social i històric. No és ara el moment, encara que es donen casos curiosos que magnifiquen una denúncia sobre una ermita d'un petit poble de Navarra o que silencien una recent sentència de l'Audiència de Castelló donant la raó al bisbat de Tortosa en contra d'una denúncia d'un municipi important. Podem afirmar que les propietats són de la comunitat cristiana que, al llarg dels segles, les ha creat i les ha conservat i ha fet grans passos per una restauració costosa, aportant els diners i el treball de moltes persones. Són béns que, sense cap polèmica, es posen a la disposició de tota la societat.

La pretensió d'aquestes línies és informar d'una iniciativa que van prendre fa una dècada les deu diòcesis amb seu a Catalunya: la posada en marxa de CATALONIA SACRA que, durant tot aquest temps ha fet una infinitat d'activitats en les poblacions i comarques de Catalunya. S'han utilitzat els serveis d'experts per explicar i visitar els monuments més característics i molta gent interessada s'ha atansat a contemplar l'art religiós.

El passat quatre d'octubre es va commemorar la dècada d'aquesta benemèrita institució amb un solemne acte al temple de sant Pau del Camp de Barcelona. Un nombrós públic va agrair amb un llarg aplaudiment la presentació del que s'ha fet en aquests deu anys per part de responsables i tècnics de CATALONIA SACRA. Des d'aquí, deixo constància escrita de la meva gratitud i us convido a llegir la publicació que periòdicament apareix en els bisbats i en les parròquies sobre aquesta qüestió de la conservació i restauració del patrimoni.

Amb el meu afecte i benedicció,

+Salvador Giménez, bisbe de Lleida.